

ŠESTA VAZMENA NEDJELJA C

Uvod

U današnjoj 6. vazmenoj nedjelji C, Isus se oprašta od svojih učenika, ohrabruje ih i obećava da će im poslati Duha kao znak svoje trajne prisutnosti u svijetu – Duha Svetoga. Daje im svoju riječ i dopušta im da njegova riječ u njima dozrije, da bude potvrđena, a onda će Otac u njegovo ime poslati Duha Svetoga, Branitelja, onoga koji će im dozivati u pamet i otkrivati dubinu svega onoga što im je govorio. On odlazi ali ostavlja njih, svoje učenike koje će Duh očinsko-sinovski uvoditi u svu istinu, po kojoj će oni moći biti dionici i navjestitelji Božjih spasiteljskih nauma. Po Duhu Svetomu oni će moći zagrijevati ljudska srca i privoditi ljude vjeri. Sva ovonedjeljna današnja čitanja *plod su Duha Svetoga*. Uloga i važnost od Krista obećanog i od Oca poslanog Duha, očitovala se već na Prvom apostolskom koncilu u Jeruzalemu (49. i 50.), o kojem smo čuli izvještaj u 1. čitanju iz Djela apostolskih. „*Zaključismo Duh Sveti i mi ne nametati vam nikakva tereta osim onoga što je potrebno.*“ U knjizi Otkrivenja Ivan apostol govori o svom viđenju grada koji „*silazi s neba...*, *blistav poput dragog kamenja... I gradu ne treba ni sunca ni mjeseca da mu svijetle... Slava ga Božja obasjala i svjetiljka mu Jaganjac, (Isus Krist).*“ U evanđelju po Ivanu, spominje isti apostol Kristovu pozdravnu riječ: „*Duh Sveti dozvat će vam u pamet sve što vam ja rekoh. Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši...*“ Svi navedeni tekstovi sadrže kao glavnu misao: nemojte se klanjati krivim bogovima ili idolima, nemojte se odati bludništvu, nemojte imati straha ni pred kim, jer: „*mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem*“ ja – vaš razapeti i uskrslu Učitelj. Vjerujući svom dušom u te riječi, prvi su kršćani išli, bez straha, kroz sve napade i progonstva, pjevajući Kristu- Bogu.

Najava

Na Prvom koncilu Crkve održanom u Jeruzalemu 49. i 50. godine, apostoli i starješine ispravno zaključile da pripadnost Raspetom i Uskrslom nije i ne smije biti ograničena ni nacionalnim ni religioznim ni geografskim kriterijima. Shvaćeno je i prihvaćeno da se spasenje postiže po vjeri u Krista, a ne po Zakonu. O tome je izdan i službeni pisani dokument popraćen preporukama za novoobraćenike. Duh Božji i njegovo djelovanje otvara put širenja Crkve, put njezina opstanka i djelovanja kao Crkve katoličke, sveopće i sveprisutne.

Tumačenje čitanja

Prvo čitanje (Dj 15, 1-2. 22-29)

Već u prvim počecima Crkve pojavio se problem jedinstva zbog različitih ljudi u Crkvi. Neki kršćani, židokršćani iz Jeruzalema traže od kršćana iz poganstva, u zajednici u Antiohiji, da svatko mora biti Židov, obrezanjem podvrći ga Mojsijevu zakonu, prije nego postane kršćanin. (Obrezanje je za Židova nezaobilazni znak spasenja). Barnaba i Pavao, na svom misijskom putovanju to nisu činili, već su samo krstili u ime Isusovo. Današnje **1. čitanje**, uzeto je iz Djela apostolskih, iz poglavlja 15, odlomak „Raspri u Antiohiji“ – govori o prepirkama između kršćana različitog podrijetla. U prvoj Crkvi, dakle, nastala „*prepirka i raspra nemalena.*“ Zbog toga pojavila se potreba savjetovanja s Crkvom – maticom u Jeruzalemu. Predvodnici poslanika bili su Pavao i Barnaba. Tako je došlo do PRVOG KONCILIA Crkve, između 49. i 50. godine. Jeruzalemska Crkva je u zajedništvu s apostolima i starješinama, po prosvjetljenju Duha Svetoga, donijela bitnu odluku za kršćanstvo. Kršćanstvo je i *službeno* usmjerila prema katolicitetu – sveopćenitosti. Obraćenike iz poganstva oslobodila je od prihvaćanja obrezanja i Mojsijeva zakona. Jasno je izrečeno kako

se spasenje postiže po vjeri u Krista, a ne po Zakonu. O tome je izdan i službeni pisani dokument koji novoobraćenima preporučuje: „*Zaključismo Duh Sveti i mi ne nametati vam nikakva tereta osim onoga što je potrebno: uzdržavati se od mesa žrtvovana idolima,.. i od bludništva. Budete li se toga držali, dobro ćete činiti.*“ Rečeno je da se ne sklapaju brakovi s krvnim srodnicima, jer se to po židovskom kanonskom pravu smatralo bludništvom. To su bile samo preporuke, a ne uvjeti za spasenje. Spasenje je: krepostan život i vjera u Krista.

Psalam (Ps 67, 2-3. 5-6. 8)

Psalam 67 pjevan je vjerojatno za vrijeme blagdana kojim se završavala žetva, jer ima naslov „Zahvalnica za žetvu.“ Pripjev Psalma odražava univerzalnost poziva SVIM narodima. Poganski su narodi pozvani da i oni, po primjeru izabranog naroda i po pouci njegove povijesti, služe jedinome Bogu. „*Neka te slave narodi, Bože, svi narodi neka te slave!*“ Bog Otac se smilovao svim narodima po svom milosrđu. Ovaj Psalam je odabran za današnje čitanje, jer ima mesijansko i univerzalno obilježje. Svi narodi, svi ljudi – svaki narod i svaki čovjek – pozvani su da postanu Božji narod. „*Smilovao nam se Bog i blagoslovio nas, obasjao nas licem svojim, da bi sva zemlja upoznala putove tvoje, svi puci (narodi) tvoje spasenje!*“ Sve nas je Bog blagoslovio i trebamo ga svi slaviti. „*Neka ga štiju svi krajevi svijeta!*“ Ti si Gospodine vlasnik svega na zemlji i sve „*narode vodiš na zemlji,*“ pravedno.

Drugo čitanje (Otk 21, 10-14. 22-23)

U gradovima Rimskoga Carstva koji su bili odraz ekonomske moći i zaštite od neprijatelja, živjeli su kršćani kao manjina i to neravnopravna manjina koja je od vlasti, smatrana i proglašavana opasnom za društveni poredak. Novokršćani nisu prihvaćali idole za bogove, a posebno nisu ni caru iskazivali božansku čast. Pisac Apokalipse i sam prognan i obespravljen donosio je Kristovim sljedbenicima viziju „sretnoga grada“ kako ne bi u zlostavljanju izgubili vjeru i nadu. U ovonedjeljnom **2. čitanju**, iz Otkrivenja – Apokalipse, poglavlje 21, pisac iznosi viziju savršenoga grada. Taj grad je novi duhovni Jeruzalem koji „silazi s neba,“ a to znači da je Božji dar. Ivan veli: „*Anđeo...pokaza mi sveti grad Jeruzalem: silazi s neba od Boga,.. blistav poput dragoga kamena, slična kristalnom jaspisu,*“ (dijamant). Po antičkom poimanju grad je izraz vrhunskoga dostignuća, slika naroda – narod i prebivalište podjedno. Na zemlji grad i ljudi još uvijek su nesavršeni. Pisac daje viziju „novoga“ savršenoga grada. Novi grad je vanjski, zorni izražaj *unutarnjeg preobraženog stanja Božjeg naroda*. On 'zrcali' u simbolima unutarnji poredak i harmoniju Božjega naroda, njegovo: bogatstvo, slavu, sreću i odnos prema Bogu, te njegovo jedinstvo s Kristom. Ivan se u svom viđenju nadovezuje na Ezekielovo viđenje grada (Ez 48,30-35). Što znači broj 12 koji se u čitanju pojavljuje? Broj 12 označava: vrata, anđele, plemena, temelje apostola. Umnožak: 12x12=144, znači punu mjeru svijeta pozvanoga na spasenje. Svi oni koji su surađivali na Božjem djelu, postići će svoje ispunjenje pri ulasku u sveti grad. Ivan opisuje najskupocjeniji i najvredniji materijal od kojeg je grad sagrađen – sjajan i čvrst kao dijamant. Broj njegovih vrata (12) simbolizira otvorenost za SVE narode svijeta. Narod ulazi kroz ta vrata sa sve četiri strane svijeta. Taj „otvoreni grad“ ima 12 čvrstih temelja, koji označavaju 12 apostola na kojima je sagrađen grad, - „*dvanaest imena dvanaestorice apostola Jaganjčevih.*“ U gradu nema hrama, jer su: Bog kao Svevladar i njemu jednak Jaganjac, Uskrslu Krist, posvuda prisutni. U eshatonu nema hrama, jer je život blaženika trajno klanjanje i štovanje Boga. U gradu ne treba više nikakvih znakova. Nema sunca ni mjeseca, tj. nema „prosvjetljenja,“ jer sve ljude prosvjetljuje, grije i usrećuje životvorna *svjetlost* koja dolazi od Boga i njegova Jaganjca. „*Ta slava ga Božja obasjala i svjetiljka mu Jaganjac!*“ Nema više ni izmjene dana i noći. Sve je samo dan, tj. nema ništa što bi se moralo skrivati: ni zloće, ni stida ili sramote, sve je čisto i bistro. A odraz odnosa vjernika prema Kristu dobiva u svetome gradu svoju puninu i savršenstvo. Krist je nazočan kao Bog i kao čovjek. Žitelji svetoga grada hode u svjetlu Božje slave. Taj grad

nebeski Jeruzalem, može se već sada (skrovito) otkriti na zemlji u Crkvi. On već posjeduje Božju slavu na temeljima 12 apostola. U ovom gradu – sazidanom od živog kamenja, važe samo djela učinjena u vjernosti i odanosti Kristovu zakonu. Pred Bogom i u Bogu sada su svi narodi ujedinjeni. Bez obzira koliko je ovo „nebo“ čovjeku tajna, ono mu učvršćuje NADU da ustraje u vjeri u Boga budućnosti koji će biti svjetlo i sunce za svakoga čovjeka – u vječnosti.

Evangelje (Iv 14, 23-29)

Čitanje svetog Evanđelja po Ivanu

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima: „*Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ pa će i Otac moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti. Tko mene ne ljubi, riječi mojih ne čuva. A riječ koju slušate nije moja, nego Oca koji me posla. To sam vam govorio dok sam boravio s vama. Branitelj – Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh. Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši. Čuli ste, rekoh vam: 'Odlazim i vraćam se k vama.'* Kad biste me ljubili, radovali biste se što idem Ocu, jer Otac je veći od mene. Kazao sam vam to sada, prije negoli se dogodi, da vjerujete kad se dogodi.“

U današnjoj 6. uskrsnoj nedjelji C, Krist se na posljednjoj večeri oprašta od svojih učenika i stavlja im u dušu: SVOJ MIR i DUHA SVETOGA kojeg će Bog, Otac poslati u njegovo ime kao znak njegove trajne prisutnosti u svijetu. Mir što ga Isus daje svojim učenicima nije mir što ga svijet može dati. Isus im veli. „*Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje.*“ Tko su ljudi koji posjeduju Kristov mir? Taj isti Mir Isus je dao i daje svakome od nas. Samo osobe koje imaju taj Kristov mir u svojoj duši mogu ga širiti oko sebe i davati drugima. Radi se o Božjemu miru, miru koji je objavio i nama darovao Isus: „*Mir vama*“ (Iv 20,22). Bez toga Kristova mira ne može biti ni mira u nama, a onda ni mirotvorstva, jer: „*Samo je u Bogu mir, dušo moja*“ (Ps 62,2). No, kako postići Kristov mir, mir duše i tijela u svijetu punom nemira, grijeha, nedaća, uvrjeda, zla? Gledajući našu povijest i svijet u kojem živimo izgleda da mir nije moguć. Budući da nam Krist daje mir, iz toga slijedi da se njegov mir u nemirnom svijetu može postići. (Mir u nemirnom svijetu mogao bi se postići samo onda kada bi svaki čovjek, od onih vladajućih do onih koji spavaju pod mostovima, iz svoje duše izvukli Kristov mir i Kristovu ljubav i pustili ih da žive među nama). Moramo željeti i ljubiti Kristov mir da bi ga uopće posjedovali. A onaj tko ljubi Kristov mir, već ga svojom ljubavlju prima i posjeduje. Ljubav je tako temeljna odrednica za primanje Kristova mira. Zato Isus svojim apostolima, a i nama kaže: „*Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ pa će i Otac moj ljubiti njega...i kod njega se nastaniti. Tko mene ne ljubi, riječi moje ne čuva. A riječ koju slušate nije moja, nego Oca koji me posla.*“ To znači: slušati Sina isto je što i slušati Oca. Sin i Otac jedno su: „*Otac je u meni, a ja u njemu.*“ Samo je Isus put do Oca. Ljubiti Krista, jednako je: imati stan kod Oca. Duhovni mir, Kristov mir možemo postići samo uz čvrstu vjeru – obraćenje, kajanje i askezu. Tako postignuti duhovni mir vodi nas k istini i dobroti. (Obratiti se: znači pustiti Bogu da nas potpuno zahvati snagom svoje milosti i dobrote). Samo takvi možemo postići mir u sebi, širiti ga oko sebe i dati ga drugima. Samo takvi 'sveti' možemo postati Božji ljudi i živjeti u onome Božjem savršenom gradu – gradu općeg mira – Kristovu gradu. (2. čitanje). To su mirotvorci na zemlji. Oni posjeduju Kristov mir i zovu se „sinovima Božjim.“ Oni uvijek čine dobro – oni i na zlo uzvraćaju dobrim. To su ljudi koji imaju *spokoj* u duši. Spokoj duše svjedoči o sinovskoj bliskosti, intimnosti i zajedništvu Boga i vjernika. Nažalost takvih 'spokojnih' koji jedino mogu donijeti trajni mir na zemlji, nema mnogo. Mir koji daje svijet, samo je privid mira, jer se zadovoljava samo odsutnošću nemira. Čovjek je nemiran sve dok ne nađe mir koji se uzdiže iznad zemlje. Budući da „*nismo od ovoga svijeta,*“ nije nam dostatan ni mir ovoga svijeta. Krist nam daruje

mir koji nas pomiruje, združuje s novim svijetom, s novim životom. To ne možemo birati: novi život nas čeka, samo kakav? Isus nam kaže: „*Neka se ne uznemiruje vaše srce... Odlazim i vraćam se k vama.*“ Krist je danas nevidljiv, ali njegov Duh koji prožima ljude koji je trajno u njima kroz svu povijest, pokazuje njegovu prisutnost u nama i među nama. Isus opraštajući se od svojih, ohrabruje ih obećanjem da će im poslati DUHA SVETOGA, kao znak trajne prisutnosti u svijetu. „*Branitelj – Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh.*“ Isus se oprašta i vrlo je sućutan prema učenicima pa im još kaže: „Imam još mnogo toga za reći vam, ali još niste sposobni nositi taj teret, ali kada dođe DUH on će vas uvoditi u svu istinu,“ on će vam naviještati buduće stvari. Duh Sveti će im podariti mir i oduzeti strah. Duh i nama omogućava pogled unatrag, da bismo se sjećali, ali i pogled unaprijed, kako bi bolje živjeli zbilju pred nama. Prošlost treba poznavati kako bi se bolje pripravljalala budućnost. Krist je svoga Duha povjerio svojim apostolima, a po njima Crkvi. On želi da Crkva njegovo djelo spasenja (ljudi) širi među svim ljudima. Ljubav i Duh Kristov oslobađa njegovu Crkvu nevezanosti na zakone i propise židovstva. Isus traži od suvremene Crkve vjernost čovjeku. „*Neka te slave narodi, Bože, svi narodi neka te slave!*“ (Ps 67). Krist je danas nevidljiv, ali njegov Duh koji prožima ljude u Crkvi, trajno kroz povijest označava Krista. Svi koji su otvoreni Duhu, vjerni su Kristovoj Riječi i otvoreni Božjoj ljubavi. Oni ujedno imaju pravi MIR u svojim dušama: mir koji širi ljubav – predanost i zajedništvo – napredak u dobru. Poruka današnjeg Ivanova Evanđelja govori o: MIRU, LJUBAVI i DUHU SVETOMU! Nevidljiva snaga Duha prožima život vjernika. Kršćanstvo dakle, izrasta iz unutarnjeg iskustva Duha Svetoga. Kršćanin treba čuvati Kristovu riječ u svojoj nutrini, u svojoj duši. Evanđelje ne može živjeti izvan nas. Vazmena vjera jest vjera proživljenosti s Bogom. Božja volja i naša čežnja nisu dvije različite stvari. Štoviše, on želi boraviti u nama, kako bismo uočili i živjeli njegovu volju. Toliko smo mu važni! Moramo shvatiti i dati Bogu 'prostor' u nama, kako bi se nastanio kod nas i sjedinio svoju volju s našom radošću. Tek, to je put 'nastanjivanja kod Oca.' Otvorimo mu vrata srca! Duh Sveti je načelo našega života – jedinstva i spajanje dobra. Duh je duša Crkve. Duh je trajna prisutnost Isusa u svijetu. Duha Svetoga šalje Otac u Isusovo ime. Duh Sveti je branitelj, daruje mir i odagnava strah. Duh Sveti je u nama i mi ga trebamo poznavati. Duh Sveti je duh istine. Duha Svetoga primaju oni koji su otvoreni i vjerni Kristovoj Riječi i Kristovoj ljubavi. Duh će nas podsjećati, dozivati u pamet sve ono što Isus kaže i od nas traži. Duh će nas uvoditi u svu istinu. Duh će nam naviještati buduće stvari. Duh nam omogućuje pogled unatrag, da bismo se sjećali, ali i pogled unaprijed, kako bi plodonosnije živjeli zbilju pred nama. Spomen na prošlost oslobađa za danas. Pustimo Duha Svetoga da nas vodi!

Pitanja za razgovor

- Zašto u prvoj Crkvi nastaju nesuglasice između starješina i apostola? 1. čitanje.
- Koje pravilo je donijeto na Prvom koncilu Crkve u Jeruzalemu 49.; 50. godine.
- Zašto je Psalam 67 mesijanski?
- Zašto Ivan apostol piše Otkrivenja? 2. čitanje.
- Koga predstavlja i koga simbolizira „sveti grad“ Jeruzalem?
- Koliko je Crkva Kristova vizija svetoga grada na zemlji?
- Što Isus govori u današnjem Ivanovu Evanđelju svojim učenicima?
- Što znače riječi: „Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ...“?
- Koga Bog, Otac šalje na zemlju, apostolima, a po njima i drugim ljudima i zašto?
- Što je Duh Sveti: za apostole, za Crkvu i za sve nas?
- Što znače Isusove riječi: „Odlazim i vraćam se k vama.“?
- Što nama vjernicima poručuju ovonedjeljna sveta čitanja?
- Je li trajni MIR na zemlji moguć? Zašto nije i kad bi mogao biti?

Molitva vjernika

- Gospodine, prodahni mudrošću Duha Svetoga sve koji naviještaju tvoju riječ, daj da budu vjerni sluge Duha Svetoga i istinski svjedoci tvoje ljubavi, molimo te!
- Gospodine, neka Duh Sveti bude vođa i nadahnitelj tvoje Crkve i svih vjernika u životu vjere i u zauzimanju za dobrobit svijeta i društva, molimo te!
- Gospodine, ojačaj vjeru u srcima naših mladih da pruže novo lice tvojoj Crkvi i svijetu u kojem žive, molimo te!
- Gospodine, razbistri nam pogled Kristove vjere i okrijepi nas snagom Duha Svetoga, da možemo čuvati Riječ tvoju, čistu i neokaljanu, molimo te!
- Gospodine, nas ovdje sabrane u tvoje ime, ispuni svojim mirom i učini nas nositeljima tvoje ljubavi prema svima koje susrećemo, molimo te!

Bože, ljubitelju ljudi, u daru Duha Svetoga dao si nam Branitelja koji u nama čuva istinu tvoje riječi. Daj da naš život bude život istine, u snazi Kristove ljubavi. Po Kristu!

Zaključak

Svoje učenike, prije rastanka na zemlji, krijepiš, Gospodine, obećanjem Duha, Branitelja. Uzlaskom k Ocu ostaješ među nama u snazi Duha, uvijek bliz,' vidljiv onima koji gledaju očima vjere. Zaboravili smo, Gospodine, tvoje lice jer smo zaboravili gledati očima vjere i živjeti dahom tvoga Duha. Koliko li smo puta, Gospodine, vapili za tvojom blizinom, ne znajući da smo postali slijepi za tvoju blizinu. Razbistri nam, Kriste, pogled vjere i okrijepi nas snagom Duha da znamo čuvati riječ tvoju, čistu i neokaljanu, u srcima našim. Krist je danas nevidljiv, ali njegov Duh koji prožima ljude, trajno kroz svu povijest odražava Krista. Svi koji se daju voditi tim Duhom vjerni su Kristovoj riječi i otvoreni Božjoj Ljubavi. Oni upravo imaju pravi MIR u svojim dušama: mir koji širi *ljubav, pravednost, stvara zajedništvo* i omogućava drugima napredak u dobru. Isus ostavlja svoje učenike na zemlji dajući im svoj: MIR, LJUBAV, i obećava DUHA BRANITELJA. „*Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje.*“ Mir što ga daje svijet, samo je privid mira, jer se zadovoljava samo odsutnošću nemira. I rat može uspostaviti mir, ali to je uvijek mirogojski mir, mir groblja. To pokazuju nebrojena groblja diljem svijeta. (Takav MIR pokazuju i vukovarski BIJELI KRIŽEVI na groblju branitelja). Božji mir izgleda drugačije. Ljudi koji nose mir u svome srcu i u svojoj duši, oni uvijek čine dobro i to dobro šire oko sebe, prenose ga na druge i pomažu drugima. Oni i na zlo uzvraćaju dobrim. Oni su primili Kristov mir. To je mir koji daje: *puninu, procvat života, svekoliku sreću pojedinca i zajednice*, uspješan i sretan život u odnosu prema sebi, svojoj okolini i prema Bogu. Ovakav je mir stoga Božje djelo i moguće ga je postići jedino u povezanosti s Bogom. Isusov mir nije darovanost situacije i trenutka, nego je njegov mir poklon nama ljudima. U ostvarivanju ovoga mira obećava nam Isus pomoć Duha Svetoga, čijom snagom osnaženi, možemo djelovati u našem svijetu. Neka nas Duh Božji, Savjetnik i Odvjetnik, ohrabri i pouči da svim srcem sa svecem i pjesnikom, sv. Franjom Asiškim zapjevamo njegovu molitvu koja glasi: „*Gospodine, učini me oruđem svoga mira! Gdje je mržnja, da donosim ljubav! Gdje je uvreda, praštanje! Gdje je nesloga, da donosim istinu! Gdje je sumnja, da donosim vjeru! Gdje je očaj, da donosim nadu! Gdje je tama, da donosim svjetlo! Gdje je žalost, da donosim radost! – Gospodine, daj da ne tražim da me tješe, nego da ja tješim druge; da ne zahtijevam da mene razumiju, nego da ja razumijem druge; da ne tražim samo da mene ljube, nego da i ja ljubim druge! Jer tko daruje, prima; tko prašta, bit će mu oprošteno i tko umire sebi, rađa se za vječni život! Amen!*“